

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2465/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kpkf.IV.39.005/2024/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Szepesi Dóra ügyvéd) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Kpkf.IV.39.005/2024/2. végzése ellen. Álláspontja szerint a támadott bírósági végzés sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az indítványozó a Magyar Nemzeti Bank egy végzése ellen peres eljárást kezdeményezett a Fővárosi Törvényszék előtt, amelyben a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 27. § (1) bekezdés *b*) pontja, és a 13. § (3) bekezdés *a*) pont *ad*) alpontja alapján kötelező a jogi képviselet.
- [3] A Fővárosi Törvényszék a keresetet ítéletében elutasította, amellyel szemben az indítványozó fellebbezést és igazolási kérelmet terjesztett elő a Fővárosi Ítéltáblához, amely 2023. március 21-én kelt végzésével az indítványozó által személyesen benyújtott, az akkori jogi képviselője által fenntartott igazolási kérelmét elutasította, és egyúttal az ítélettel szembeni fellebbezését visszautasította.
- [4] Az indítványozó akkori jogi képviselője 2023. március 14-én elhunyt, amelyet az indítványozó (csak) 2023. május 11-én jelentett be a Fővárosi Ítéltáblának, előadva ugyanakkor azt is, hogy már 2023. március 18-án értesült a jogi képviselője haláláról. A 2023. március 21-én meghozott végzést a Fővárosi Ítéltábla az elhunyt jogi képviselőnek elektronikus úton kézbesítette, amelynek sikertelensége miatt kézbesítési fikció beálltát állapította meg. Miután a Fővárosi Ítéltábla értesült a korábbi jogi képviselő haláláról, saját hatáskörében hatályon kívül helyezte a

kézbesítési fikciót megállapító döntését, és a – kötelező jogi képviselőre tekintettel – azt az irodagondnoknak megküldte (aki azt 2023. június 1-jén vette át), egyúttal pedig tájékoztatta az indítványozót, hogy a rá irányadó perorvoslati határidők az ismételt kézbesítés napjától számítandók. A Fővárosi Ítéltábla a kézbesítési fikciót megállapító végzését hatályon kívül helyező döntését az indítványozó részére 2023. május 18-án külön is kézbesítette. A 2023. március 21-én meghozott végzés (jogorvoslati kérelem hiányában) 2023. június 20-án jogerőre emelkedett.

- [5] Az indítványozó 2023. november 17-én új jogi képviselőt hatalmazott meg, amely útján 2023. november 20-án, a 2023. március 21-én meghozott végzés ellen kézbesítési kifogást és kijavítás iránti kérelmet terjesztett elő. Érvelése szerint a végzés meghozatalának időpontjában jogi képviselővel (a korábbi képviselőjének 2023. március 14-én bekövetkezett halála miatt) nem rendelkezett, így a végzésnek téves az a része, amely arról szól, hogy ki az ő jogi képviselője. Álláspontja szerint – mivel ő bejelentette a bíróságnak a korábbi jogi képviselője halálát – ezért az irodagondnoknak való kézbesítés szabálytalan volt.
- [6] A Fővárosi Ítéltábla a kijavítási kérelmet elutasította, a kézbesítési kifogást pedig visszautasította. A Fővárosi Ítéltábla szerint a kijavítás esetköre az elhunyt jogi képviselő feltüntetésére nem alkalmazható, már csak azért sem, mivel a bíróságnak a 2023. március 21-én hozott végzése meghozatalakor nem volt tudomása a korábbi jogi képviselő haláláról (mivel azt az indítványozó csak 2023. május 11-én jelentette be). A kézbesítési kifogás tekintetében a Fővárosi Ítéltábla kifejtette, hogy a szabályszerű elektronikus kézbesítést követően beállt kézbesítési fikciót megállapító végzését hivatalból hatályon kívül helyezte, amikor tudomást szerzett a korábbi jogi képviselő haláláról, és a 2023. március 21-én hozott végzést, az irányadó jogszabályok szerint kézbesítette az irodagondnoknak. Ugyanakkor az erről szóló döntést közvetlenül az indítványozónak is kézbesítette. E körben a Fővárosi Ítéltábla kiemelte, hogy a kézbesítési kifogás benyújtására a jogszabályok szerint a kézbesítés napjától számított 3 hónap elteltével nincs lehetőség, amely határidő jogvesztőnek tekinthető. Mivel az indítványozó a kézbesítési kifogását ezen határidő után terjesztette elő, ezért a Fővárosi Ítéltábla a kifogást visszautasította.
- [7] 1.2. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla végzésével szemben fellebbezéssel élt a Kúriához.
- [8] A Kúria végzésében a Fővárosi Ítéltábla végzését helybenhagyta. A kúriai végzés indokolása szerint a kijavítás alkalmazásának nem álltak fenn a törvényi szabályai, mivel a Fővárosi Ítéltábla a végzésének meghozatalakor még nem értesült a korábbi jogi képviselő haláláról, ezért a végzésben nem technikai jellegű elírás, vagy adminisztratív tévedés történt.
- [9] A Kúria a kézbesítési kifogás kapcsán az alábbiakra mutatott rá. Az indítványozó a korábbi jogi képviselőjének 2023. március 8-án adott megbízást. Az Ügyvédi törvény és a Ptk. rendelkezései szerint egy ügyvéd megbízását annak halála megszünteti, de

egy ügyvédi irodával kötött megbízás, az ügyvédi iroda valamely tagjának halálával nem szűnik meg (csak annak jogutód nélküli megszűnésekor, amely jelen esetben nem állt fenn). Így nem jelen ügyben nem volt annak jelentősége, hogy az indítványozót képviselő ügyvéd elhunyt, ugyanis az indítványozónak azzal az ügyvédi irodával volt megbízási szerződése, ahol az elhunyt ügyvéd is dolgozott. Az irányadó jogszabályok szerint azonban ebben az esetben az ügyvédi iroda részére irodagondnokot rendelnek ki, aki azonban jogosult a bírósági határozat átvételére. Emellett a Kúria azt is kiemelte, hogy a Pp. szabályai szerint egy meghatalmazás megszűnése a bírósággal szemben csak a bíróságnak történő bejelentéstől hatályos. Ha azonban egy félnek a per vitelére jogosult meghatalmazottja van, akkor a bírósági iratokat a fél helyett a meghatalmazottnak kell kézbesíteni (és ettől eltérni nem lehet). Mindezek alapján megállapítható, hogy a kézbesítés az Fővárosi Ítéltábla részéről szabályszerű volt. Kiemelte azt is a Kúria, hogy a Pp. szabályai szerint közvetlenül az indítványozó részére nem voltak kézbesíthetőek az iratok, valamint azt is, hogy a Fővárosi Ítéltábla tájékoztatta az indítványozót arról is, hogy az iratokat a bíróság az irodagondnoknak kézbesítette, és hogy az ismételt kézbesítéssel ismét megnyíltak a perorvoslati határidők. A Kúria azt is hangsúlyozta, hogy a kézbesítési fikció megdöntését, csak annak beálltától számított 3 hónapon belül lehet kérni, amelynek elmulasztása jogvesztő.

- [10] Mindezek alapján a Kúria elvi tartalomként megállapította, hogy a határozat kijavítására csak hibás névírás, szám- vagy számítási hiba, illetve más hasonló elírás esetén van lehetőség, illetve azt is, hogy a kézbesítési kifogás benyújtásának a kézbesítés napjától számított három hónap elteltével nincs helye.
- [11] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában (érdemben csak) az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének a sérelmét állította.
- [12] Az alkotmányjogi panaszának indokolásában kifejtette, hogy álláspontja szerint a kúriai végzés sérti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, mivel az irodagondnok részére történő kézbesítéssel olyan harmadik személyhez kerültek a személyes adatai, akivel nem állt jogviszonyban. Véleménye szerint a Fővárosi Ítéltáblának nem az irodagondnoknak, hanem személyesen neki kellett volna kézbesíteni az iratokat.
- [13] Az indítványozó arra is hivatkozott alkotmányjogi panaszában, hogy a kijavítási kérelmet a Fővárosi Ítéltáblának tágran kellett volna értelmeznie nem pedig a jogi elnevezés alapján. Azzal, hogy a Fővárosi ítéltábla később sem korigálta az elírást megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát. A kézbesítési kifogás kapcsán az indítványozó szerint a Kúria törvénysértő módon hagyta helyben a Fővárosi Ítéltábla végzését, mivel álláspontja szerint úgy alkalmazta vele szemben a jogvesztő határidőt, hogy ő nem ismerhette meg határidőben az iratok tartalmát. Emellett, mivel álláspontja szerint az irodagondnok nem volt érintett a perben, így a részére történő kézbesítés nem volt törvényes. A fentiek mellett álláspontja szerint téves a Kúriának

az az érvelése is, miszerint neki az ügyvédi irodával lett volna megbízási szerződése, mivel bár valóban az irodával kötött szerződést, de a peres képviseletre az iroda ügyvédjét hatalmazta meg. A korábbi jogi képviselője halálakor megszűnt a megbízási szerződés, azt nem kellett volna neki külön az ügyvédi irodával is megszüntetnie. Azt is kifogásolta az indítványozó, hogy nem kapott a Kúriától megfelelő kioktatást az irodagondnokkal kapcsolatban (csak a nevét és címét közölték vele). Állítása szerint a kézbesítési fikciót hatályon kívül helyező végzésben nem szerepelt az irodagondnok részére történő kézbesítés ténye (az indítványozó ezen állítását azonban a kúriai végzés kifejezetten cáfolta). Véleménye szerint a konkrét ügyben az érintett irodagondnok nem is rendelkezik olyan szakértelemmel, hogy ügyében megfelelő jogi segítséget tudott volna neki nyújtani.

- [14] A fentiek mellett az indítványozó azért is alaptörvény-ellenesnek véli a kúriai végzést, mivel ezáltal a jogorvoslathoz való joga csorbult, hiszen kérelmét nem bírálták el érdemben.
- [15] Az Alkotmánybíróság Főtitkárának hiánypótlási felhívására az indítványozó alkotmányjogi panaszát kiegészítette, és a fenti alaptörvényi rendelkezések tekintetében további (a fentiekhez kapcsolódó) érvelést adott elő. E körben kiemelte, hogy az irodagondnok külön meghatalmazás nélkül nem jogosult jogi képviseletet ellátni, és az részére történő kézbesítéssel a bíróságok a titoktartási kötelezettségüket is megszegték. Emellett indítvány-kiegészítésében számos alkotmánybírósági határozatot is citált.
- [16] Az indítványozó az első indítvány-kiegészítését követően később újabb kiegészítéssel élt, ebben azonban új, a korábbiakban elő nem adott érveket nem hozott fel (abban továbbra is a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét állította és erre vonatkozóan hozott fel – már korábban ismertetett – érveket).
- [17] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [18] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [19] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az

indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[20] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján határidőben érkezett.

[21] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló eljárást kérelmező személy nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírói végzéssel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.

[22] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ezen követelménynek eleget tett. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének a sérelmére hivatkozott.

[23] Ezen alaptörvényi rendelkezések tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].

[24] 2.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele azonban, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[25] Az indítványozó a támadott kúriai végzést azért tartotta az Alaptörvény idézett rendelkezéseibe ütközőnek, mivel álláspontja szerint az irodagondnoknak történő kézbesítés nem lett volna lehetséges. Fontos kiemelni, hogy Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében deklarált jogállamiság követelményével összefüggésben az egyik legfontosabb alkotmányos követelmény egy állam működésével összefüggésben a jobbiztonság, vagyis a kiszámíthatóság biztosítása. Ez a kiszámíthatóság a jogalkotás és a jogalkalmazás területére egyaránt vonatkozik. Ebből következően a hatóságoknak és bíróságoknak a jogszabályok keretei között, azokat alkalmazva kell a döntésüket meghozniuk. Ha ezen döntés *contra legem* jellegű, azaz a jogszabályokkal

ellentétes, akkor sérül a jogbiztonság elve (és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz való jog is). Az azonban – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban – nem róható fel egy hatóságnak vagy bíróságnak, ha az a jogszabályok szerint jár el. Jelen ügyben megállapítható, hogy mind a Fővárosi Ítéltábla, mind pedig a Kúria az irányadó jogszabályok alapján járt el az eljárása során (ideértve az irodagondnok részére való kézbesítést is). Az alkotmányjogi panaszban támadott kúriai végzés indokát adta ugyanis annak, hogy miért és hogyan alkalmazta az indítványozó ügyében az irányadó jogszabályokat.

- [26] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint nem vizsgálja a jogszabályok bíróságok általi alkalmazását, a jogszabályok értelmezését mindaddig, amíg azok nem vetik fel az alaptörvény-ellenesség kételyét. Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó aggályait nem elsősorban a jogszabályok bíróság általi alkalmazása okozza, hanem az alkalmazandó jogszabályok természete és tartalma. Az indítvány azonban az érintett jogszabályok vizsgálatára nem tartalmaz kérelmet. Az Abtv. 28. §-a ugyan lehetőséget az Alkotmánybíróság számára, hogy az Abtv. 27. §-ban meghatározott bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban az Abtv. 26. § szerinti, jogszabály Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is lefolytathatja, azonban ez jelen ügyben nem alkalmazható, mivel az indítvány még érintőlegesen sem hoz fel érveket arra nézve, hogy az érintett jogszabályok miért lennének alaptörvény-ellenesek.
- [27] Mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az irányadó jogszabályok alkalmazásával jutottak a támadott végzés szerinti eredményre, így a kúriai végzés sem az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése, sem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét (tekintettel arra, hogy annak kapcsán nem merül fel a *contra legem* jogalkalmazás kételye), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vet fel, amelynek tisztázását az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretében az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.
- [28] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 29. §-ának, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2024. november 26.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró*